

Oplæg ved Kulturministerens konference om en national vision for folkeoplysningen

I Hornbæk bor der lidt over 5.000 mennesker og med 3.400 medlemmer i Hornbæk Idrætsforening spiller det lokale foreningsliv en væsentlig rolle i lokalsamfundets udvikling.

På vores store og velfungerende idrætsanlæg mødes Hornbækkere – på tværs af køn, alder og politisk opfattelse – udelukkende med det formål at have - og skabe et aktivt idræts- & fritidsliv.

På sidelinjen, i omklædningsrummet, i fitnesslokalet og ikke mindst klublokalerne udtænkes nye ideer, der udvikles nye initiativer og der indgås mange forskelligartet aftaler. Det sker gennem konstruktive drøftelser og i nogle tilfælde gennem ophedet og følelsesladet debatter. Men uanset formen er resultaterne oftest til gavn for det enkelte medlem, for foreningen og ikke mindst for Hornbæk som lokalsamfund.

Det er efter min klare opfattelse – folkeoplysning i praksis

Men i Hornbæk Idrætsforening har vi også vores udfordringer. Vi oplever en stigende tendens til, at flere og flere medlemmer går fra at være aktive og deltagende medlemmer til forbrugere. Der betales kontingent og det forventes at foreningens frivillige leverer en ydelse til det enkelte medlem.

Det stiller krav til foreningens drift og en form for professionalisering af de administrative opgaver lurer lige om hjørnet. Men udfordringen ligger i at rekruttere frivillige til lige præcis den type opgaver i foreningen. Hvordan vi tackler denne udfordring, er jeg endnu ikke sikker på... men måske ligger løsningen gemt i en fremtidig national vision for folkeoplysning?

I Hornbæk Idrætsforening oplever vi ikke kun stigende krav og forventer fra foreningens "forbrugere" ... undskyld medlemmer... men også fra kommunal hold. Hornbæk Idrætsforening er hjemmehørende i Helsingør Kommune.

Her har man nedlagt den traditionelle Kultur og Fritidsforvaltning og helt i takt med tidens ånd, erstattet den med et "Center for Sundhed, Idræt og Medborgerskab.

Det er en interessant konstruktion for det åbner op for nye samarbejdsområder mellem det frivillige foreningsliv og det offentlige. Flere og flere foreninger – også i Helsingør kommune – etablerer nye aktiviteter og initiativer, hvor målgruppen er de borgere, der i forvejen ikke har et aktivt idræt- og fritidsliv.

Og lige præcis disse foreninger oplever en stigende opmærksomhed fra kommunens side i form af konsulenthjælp og målrettede tilskudsordninger. Den - i folkeoplysningsregi - nyetablerede og lovpligtige udviklingspulje er et godt bevis herpå.

Så det er altså ikke spørgsmål om "Foreningslivets rolle skal nytænkes i lokalsamfundet" – det er allerede sket i såvel kommunalbestyrelsen som på forvaltningskontorerne. Det er et vilkår som det frivillige foreningsliv må leve med – eller tag aktiv del i. Man skal blot som forening eller offentlig myndighed være bevidst om, at nye aktiviteter – enten i projektform eller som partnerskab – oftest medfører en øget administrativ byrde – og i langt de fleste tilfælde kommer byrden til at ligge i den frivillige forening.

Det er absolut ikke befordrende, hvis foreningslivets bidrag til et bedre velfærdssamfund skal opretholdes. Det offentlige – her i skikkelse af kommunen – bør derfor påtage sig et ansvar for administrativ hjælp til de foreninger, der tager aktiv del lokal- og velfærdssamfundets udvikling.

I folkeoplysningsloven står der bl.a., at en kommune skal stille lokaler til rådighed for det frivillige foreningslivs aktiviteter og yde tilskud til disse. Det kunne passende udvides med en passus omkring en kommunal forpligtelse til at yde en vis form for administrativ hjælp til den del af den folkeoplysende virksomhed som bidrager aktivt til og i den kommunale opgaveløsning.

Det er derfor ikke kun et spørgsmål om foreningslivets rolle skal nytænkes – det offentliges rolle i forhold til foreningslivet skal bestemt også nytænkes...

Tak for ordet!

Peter P. / 20. april 2013